ПАМ'ЯТКА ТА ЧЕК-ЛИСТ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦЯ

Першочергові дії та правила поведінки при загрозі та безпосередньому потраплянні в полон

> *Полон є вимушеною обстановкою, зумовленою важкими обставинами бою (оточення, виснаження боєприпасів, важке поранення/контузія). Головне завдання військовослужбовця в полоні — зберегти життя, фізичне та психічне здоров'я, гідність воїна ЗСУ та повернутися додому.*

РОЗДІЛ І. ДІЇ ПРИ ЗАГРОЗІ ПОТРАПЛЯННЯ В ПОЛОН (КРИТИЧНИЙ МОМЕНТ)

1. Захист та знищення службової інформації:

- **Унічнення носіїв інформації:** Знищіть або пошкодьте флешки, планшети, смартфони, карти місцевості, блокноти, радіостанції та робочі зошити.
- **Очищення радіообладнання:** Скиньте або обнуліть частоти на радіостанції (видаліть шифри та ключі зв'язку). За можливості пошкодьте механічно.
- **Шредінг / Спалення:** Спаліть або закопайте паперові карти з нанесеною обстановкою, паролями, позиційними позивними та кодовими таблицями.
- **Особисті документи:** Позбудьтесь службових посвідчень із зазначенням спецпосад, бойових розпоряджень, списків особового складу, фотографій із побратимами чи технікою.

2. Підготовка до захвату / Затримання:

- **Зброя та БК:** Повністю розряджайте зброю, скидайте боєкомплект та гранати у заздалегідь визначений безпечний спосіб, щоб це не було сприйнято як спроба нападу.
- **Демонстрація відсутності загрози:** Тримайте руки на видному місці, долонями до ворога, без різких рухів, зброю покладіть на землю на відстані.
- **Поведінка та команди:** Не робіть провокативних рухів, чітко виконуйте команди ворога. У перші хвилини захвату рівень агресії супротивника найвищий.

РОЗДІЛ ІІ. ПРАВИЛА ПОВЕДІНКИ ПІД ЧАС ДОПИТІВ ТА УТРИМАННЯ

> *Згідно з ІІІ Женевською конвенцією про поводження з військовополоненими (ст. 17), військовополонений зобов'язаний повідомити ТІЛЬКИ свої прізвище, ім'я, військове звання, дату народження та армійський (особовий) номер.*

- **Формула «4 пунктів»:** Надавайте лише: Прізвище, Ім'я, По батькові; Звання; Дату народження; Особовий номер (або податковий номер / номер військового квитка).
- **Легенда та мінімізація:** Позиціонуйте себе як рядового або молодшого спеціаліста (водій, кухар, стрілець-номер обслуги). Уникайте згадок про розвідку, ССО, артилерію, БПЛА, зв'язок або спецпідрозділи.

- **Відповіді на допитах:** Використовуйте нейтральні фрази: «Не володію інформацією», «Це поза моєю компетенцією», «Не пам'ятаю через контузію/шок». Не вигадуйте складних казок, які легко викрити.
- **Психологічна стійкість:** Пам'ятайте, що ворог застосовує шантаж, погрози, брехню про «повний розгром ЗСУ» та «вас зрадило командування». Не вірте пропаганді ворога.
- **Взаємопідтримка:** Тримайтеся побратимів, підтримуйте моральний дух, уникайте конфліктів усередині групи полонених.

РОЗДІЛ III. ПРАКТИЧНИЙ ЧЕК-ЛИСТ ПЕРШОЧЕРГОВИХ ДІЙ

Використовуй цей чек-лист для засвоєння алгоритму дій та перевірки готовності:

Етап / Сфера	Першочергові дії	Статус / Контроль
1. Інформаційна безпека	• Знищити електроніку (телефон, планшет, флешки) • Видалити шифри та скинути частоти рації • Знищити/спалити карти, паролі, списки особового складу • Позбутися спецпосвідчень та компрометуючих фото	**[ ] Виконано**
2. Момент захоплення	• Покласти зброю на відстані, розрядити БК • Руки на видному місці, долоні відкриті • Уникати гострого зорового контакту та агресії • Чітко виконувати фізичні вказівки ворога	**[ ] Засвоєно**
3. Перший допит	• Надати лише ПІБ, звання, дату народження, номер • Дотримуватися обраної легенди (простий рядовий/забезпечення) • Відповідати стримано («не знаю», «не компетентний») • Не підписувати документів без прочитання/під примусом мінімізувати	**[ ] Засвоєно**
4. Збереження здоров'я	• Вимагати медичної допомоги при пораненні • Економити фізичні сили та підтримувати гігієну • Допомагати пораненим побратимам • Пити воду за першої можливості	**[ ] Засвоєно**
5. Психологічний захист	• Не вірити інформаційній ізоляції та брехні ворога • Зберігати віру в повернення та Україну • Уникати провокацій та суперечок з конвоєм • Запам'ятати деталі/імена побратимів поруч для подальшого подання даних	**[ ] Засвоєно**

> *Україна бореться за кожного свого воїна. Координаційний штаб з питань поводження з військовополоненими та державні органи ведуть постійну роботу щодо обліку та визволення кожного захисника.*